ILANGA LASE NATAL

Olwesihlanu, April 30, 1920.

Ikanzi Libila Ngokukwezelwa.

KUSIHLABE umxwele ukuswa ukuti abelungu base Pretoria banqume ukuti abantu mabenezeselwe imali njengoba iCouncil yokona yayisike yahlangana namadoda angabaholi, baxoxa kahle nawo, bebonisana ngesikalo sabantu. Sitike bakiti kwaba njalo nasePort Elizabeth, amadoda ahola izisebenzi zabantu ahlala elupehlile uvati lokufuna imali. Noma ingavulwa ibe sidiusi njengoba sitsada kulezi zindawo esesipaulile, inja amanzi iwaqeda ngolimi. Nxa kukona ukuswana pakati kwabantu nabelungu abapambili, kuse bebenekela isililo sabantu, loko kubahlaba kakulu kunokudimde kupekelwe nje, indaba ingahlaleiwa pasi. Lendaba yendhlala yemali inkulu ngangoba idinga ukuba abaholi babantu bayenzele isineke sezelesele l'ala ukupuma endhlini. Isindhleko manje siningi ngangoba upondwe usefana neshumi, noma unaye esikwameni, sekuba lula sengati awupete luto. Ngako silaya abantu kuso sonke isindawo aosebenza kuso ukuba abelungu bangabaniki ukupumula, babahlalele ngesineke, bebonisa ngengqondo nesinwe ukudingeka kokuba a b a n t u bapakanyiselwe imali. Nxashana kwensiwa njalo kungati noma abantu sebeduba umsebenzi kube sekukona abelungu ababavuna yo, bati kade babakala abantu ningabezweli. Isindhlela zokutata ngamawala nokupoqa nokwehlela ngap'aulu, kuqutshulwa isibilini sabantu, kutiwa abadube nezimiso zokuti toduba nje bensenjani kungahlelwe luto asikuboni kahle tina. Nxashana umuntu esokwaka pndhlu uqale abale imali, abone ukuti uyoyifesa kahle na.

Njaloke nabakiti ngabeqiuisa isikwama samaCongress abo, balindele usuku olunsima, ngoba lona luyesa njengoba ilanga lipuma uma abelungu besabe nemali. Amuko umuntu kulesi zinsuku ongase asipilise kahle ehola op.ndwe ababili adhle kubo apate umuzi wake ngabo.

Udaba lwama India.

Ngodaba lolu lwamaIndian olukelelwe iKomishani lapa eSouth Africa tina sitanda laziwe eletu ukuti asizwani nese nomoya wokuti makuboshiswe amaIndia. Sekuhlonzile loku ukuba abalungu izizwe ezinye beze kuso ngomoya omuhle ongati bona bahlose okuhle kodwa kuti ngemva kuhlalake ukuti kanti inkambiso yabo ngeyomuntu opata itambo aligomboloqe ngoba esafuna umnkantsha kulo, ati angawukiva alilahle. Nyakana tebisa amaIndia babekulunma kahle bekoke ulimi kuhle kwengwenya kepa manje ngoba sebemi kahle sebeti mahambe amaIndia. Tina asikuboni ukuti kufunwa ukuba axoshelweni. Sekubekwa izaba eziningi kutiwa ahlala ngokungcola apile ngokudhla okuyize ngako atitilixe umcebo lapo kwahluleka kona abelungu. Tina sibona ukuti laba bantu yibona bengcubangcono kiti ngoba bayezwelana nati, abakwenzayo kusiqunga isibindi ukuti nati singa kwenza kanti. Uma sabe sivele sahlala nabelungu izinto eziningi esesizilinga singabe asikazilokoti. Kukalwani loku nasezimilweni yiwona angcono kunendhlu emhlope ese igcwalise izwe ngabaxube amagazi? Niti ngumteto omuhle ukuti kuzaude kulalelwa umngandeni wabo bonke abelungu kutiwe kuyauze kudhle noma kucebe bonke abelungu na ucita imali ngogologo andaba ezinye izizwe zitole ituba? Uma omnyama esuke ekutele etola imali aka isitolo sekuzaula elwa umona nokukala kwabelungu abasahamba pansi ituba kade beliyekile noma kade belicita? Umteto omuhle wobuKristu yikuba bonke abantu badedelwe esweni onamandhla ekutele uma eziquba ngobuqoto bwake nengemfundo nokusitiba kwake angeninwa ngokuti umngumIndia, ungomnyama. Kwatiwa umteto weDuku likaKwini owenkalaleko kuye wonke ngapandhle kokubuka ibala.

EZANENO NACESHEYA

IHOLO LABANTU.
GAULUBHEKA, MLUNGU.

Emhlanganweni wabeChamber of Commerce ePretoria kwaxoxwa ngodaba lokubisa kwabantu imali engu-£4-10 no£3-15 kwabaganiweyo nabangaganiwe ngesonto. Kwatiwa mabatahelwe abantu ukuti eyomali abelungu abasakuse bayikokele abantu. Kepa abanye bacciselela esweni lokuti abelungu kuhle baqonde ukuti abantu akusesibo basenduto nokuti sebe nemihlangano manje uma abelungu bengagaali, bebheka amagaiya emiti asobawela, okudala ukwedhlula.

o o o

BADINWA YIBALA.

AbaLabour Party bapesheya bakipe iswi lokuti amasosha omnyama akubekeki kahle ukuba ahlaliswe esweni laseGermany esifundeni esaRuhr bati loko kwehlisa abelungu futi kuyingosi kubo. Bati uHulumeni mabasuse nya eEurope.

o o o

AMAINDIA ESOUTH AFRICA.

Udaba lwamaIndia, amaSulumani namaHindoo, njengoba kwasiwa selose lwakelelwa iKomishani ngalelisonto ehlezi lapa eTekwini. Abamhlope bati laba bafo kuhle bahambe lapa ngoba sebetata sonke izikundhla zesitolo engabe si esabelungu. Bati kuhle bamukiswe noma bengatenwa ngemali enkulu, kuti uma loko kwahluleka bakiswe bodwa kude nabelungu bangaxubani nabo, amaLeise aye enc'shiswa kubona. Abafundisi bati afaka inkolo kaMahomede nayobuTopiya kukantu nesinye isici abasilumbayo, abamhlope.

o o o

BADUBE BONKE.

Kuvela iStraiki esikulu eBelgian Congo lapo bonke abasebenza kwaHulumeni bewuyekile umsebenzi kusukas emajajini kwaye kwafika nakwabapansi. Pasola iholo labo ubuncane nesinye isikalazo salesizikati sengcindezi.

o o o

ISIPITIPITI ELOVEDALE.
ABAFANA BASHISA IZINDHLU!

Kuvele udaba olubi eLovedale ngeSonto elidhlule. Kubonakala ukuti ngenxa yokubisa kweziato bezekuxutshwa uflawa nempupu lapo kwenziwa isinkwa, abafana ke bebengakufuni loko ngako bashuqungana bati abafuni ukudhla isinkwa esinje. Uma sizwa uPrincipal ubeseshilo ukuti akuseza'okwenziwa leso esixutshwe nempupu kepa noko kutiwa bahlasela umuri wesikole bashisa ngo lilo isindhlu bacoboza izibuko zaso sonke isindhlu kwati noMr. Principal bamlimaza kabi. Kutiwa nje ulele pansi Sisasewe ngandhlebe nje asazi ukuba abafana bangenwe yini. Impahla evonakeleyo kutiwa ingaba yisi-£30,000. Bekukubi lapo!

o o o

EZEPARLAMENDE.

Seloku kubuyiwe nje ekupumleni kwamaHolide kaEaster ibandhla selike lakuloma ngesindaba kodwa eqavileyo yiyo yokubisa kwesimpahla. Kepa akubangako luto olugiayisa amateolubonakalisa ukuti bala abadhli babantu ngempahla basoqedwa nomteto. Kwenziwe umteto nje onjengenets esiyambe siloku sipushuka izinhlansi z a n s o n d o. NaPesheya umteto wensiwa kepa nakona awusisi luto loku izingwenya simbadhla abantu.

Kungati uzoba nazo iziqu uMuhle (Mr. J. S. Marwick M. L. A.) ngoba usenawo amagabavu esuka ebasa ezindabeni asisbisayo. Useke wabuza ukuti lo 5/- otelilwa kubantu ubiselwani loku yiko loku okubuye kwense abantu bafune imali, loku naloku okutiwa ibutelwa kona akubonakali ngoba amadipu asonakele awalungiswa in'ani kutiwa atelelwa imali engako.

o o o

IBANDHLA ELISHA PESHEYA.

Umsukulu kaGen. Booth umfundisi omkulu weSalvation Army osanda kuqala ibandhla elisha eNew York eMerika elitiwa yiFaith Church. Imikuba yalo yahlukile kwamanye ngoba kwasinwa kwensiwa imigidi lapo kudonyiswa. Umoya ongene emhlabeni awusaqondakali. Labo babesina becishe babe mhlumbulusi abalisa nesifazana beti badumisa uNkulunkulu.

o o o

ELASEPALESTINA NENGILANDE.

Kuhlangene umhlangano omkulu wezizwe ezikulu eSan Remo lapo nePopi linezwi kona neMerika itume isiPatimandhla sakona ukuba siyobheka ukuhamba kwezindaba. Ziyanqunywa ke ezeTrukey ukuba licaywe. Kusele kulo iKurdistan nalo elizobuye labiwe emva kweminyaka emibili amandhla eTurkey asegiindiwe kakulu eYuropa. ElaseDardanelles lisoba elezizwe sonke. Kunqunywe ukuti iPalestina lizopatwa yiNgilandi pansi kwezizwe ezinkulu. Loko kube olukulu udaba olujabulisayo kumaJuda alo lonke izwe ngoba ayetembile iNgilandi.

IZINDATSHANA NGEZINTO NABANTU

Ngomhla kaMay 8 kobe kupikisana amakwaya angaseTembalihle eEstcourt ebanga iNkomishi kaMr. K. B. Mhlongo eyobaya neliwadhlale onke.

—:o:—

Ngenxa yoba esaloku ebutaka uMr. O. Mahlobo isikundhla sake Ohlange Primary School sesesobenjwa nguMiss Miriam Mabaso waseFafa.

—:o:—

Umfundisi uRev. J. J. Mtembu waseDanahaeser wehlelwe yinhlanhla engandile wapiwa ihashi uNoyi ngoba wafelwa ayel'tenge kuya. Siyambongela.

—:o:—

Uke wavela ngaseTekwini uMr. M. Gumede waseMansimtoti ngemisebenzi yake.

—:o:—

Endabeni eyabe iyisaziso sombhlangano osoba kwaZulu ngoMay 6, kwenzeka isiposiso kwabekeka u9 esikundhleni sikaMay 6. Abaya lapo base bangapasameki.

—:o:—

Bakona abaye abelungu abasafana ukuba kubayiselwe isibhalo somgwaqo lapa eNatal. Babekusho emhlanganweni wabo wabalimi.

—:o:—

Kade eseyiswe pambi kukaKing uDr. Furse umBishop omusha waseSt. Albans lapo esetata lesosikundhla. Sewasifungela isikundhla leso wase ebuye enzelwa umkosi wokubekwa esiHlalweni sobubhishopo.

—:o:—

Ubanjiwe uElijah umuntu okutiwa wakona mdhla kupangwa foti kushiswa isitolo saSulumani ngaseMkambatini.

—:o:—

Abebedubile umsebenzi bakwaEddels Factory sebebuyele emsebenzini ngoba kubuye kwakulonywa nabelungu kwe zwiwana.

—:o:—

Kwangena uhlanya eSontweni eNew York lwadubula lwabulala udotela lapo ebute umnikelo lwapuma lwabaleka napandhle lwadubula omunye kepa lowo akase afa.

—:o:—

Bekukona isasiso eJohannesburg esiyinqaba ngalesinsuku siti uMeya oyingowele uti iJohannesburg liyobhujiswa ukuzamazama komhlaba. Ludhlule lolosuku akusange kuti qiki luto. Bayanda ababheda ngegama leNkosi beti, "Nansi nansi".

—o:o—

Kushaywe umteto wokutaliswa eFrance otelisa bonke abalisa nesifazana esingashadile. Nendoda nomfazi uma bengenaygane bayateliswa.

—:o:—

Sekufike umpeti omusha weSalvation Army lapa eDurban uCommissioner Hoggard.

—:o:—

Usefikile eNew Zealand umkumbi iRenown otwele umntwana uPrince of Wales.

—:o:—

Bati linenala nanyaka nje elaseVryheid, kepa umvuhlane mkulu.

—:o:—

NgoMgqibelo odhlule kuzwakale izindaba ezimbi zokuti inkosi uDalinjalo wabaTembu kasako. Bekungezwakalanga nokuti inkosi iyagula.

—o:o—

Sizwa beti iKomiti yamaZulu aseGoli ihlongoza inhlangano ngoMay 24th.

—:o:—

Sekwakiwa umshini wokugaya amapepa kwaZulu eMfolosi.

—:o:—

Lapo eloba uti inkosikazi yake ayipilile kahle uMiss J. Ntombela waseMngeni M. S.

—:o:—

Uke wavela ngalapa ngelidhlule uMr. Bob Mseleku umvangeli wase-Adams M. S. Odidini.

Ezase Goli.

Abantu abalwa ekomponi yase Roodepoort ebiswa ngokuti Kimberley ngoDec. 14, ababili kubo baboshwe izinyanga ezi18 omunye ezi 9.

o o o

Isikwele sabelungu kumaIndians lapa eGoli mayelana nomsebenzi wokudayisa, siyasabeka. A b a s e Terffontein bati amaIndians asesuke eRoodepoort ase kona, leyonto ayingandwe. Nabase La Rochella bati abalifuni iTalalimani ngoba litengisa ngohobana.

o o o

Kuwakala ukuti kukona ukwehlukana kumadoda ayeketelwe ukuhlola indaba yeLow Grade Mines. Lapo behlukene kona ingendaba yokubandhlulula ibala emsebenzini yezinkomponi, ngangoba incasclo yokubona kwabo iyoba mbili.

Izindaba zaseZion.

(NGU SIMON NDHLOVU.)

Kade kukona umhlangano weBandhla laseZion eGomba, Colenso ngomhla kaApril 1 kuya ku4. Kwabaptizwa abantu abanhlanu kwabusiswa abantwana abayisi9 kwafakwa abapiliswa ngegama leNkosi ngapandhle komuti. Inkosikazi kaSimon Ndhlovu yayingapati umtwana befa baze bababili, namhla ibonga uNkulunkulu oyemukelise indodana ngoJune 29, 1919. OwaseMayiseni uMariann Mtyali wasenamabhungane ebaleka akulekelwa apuma amabhungesi ngamakala. UMrs. Josephina D. Masikane waskwelwe isibhobo egula kabi, abambona ngalesonsuko babengasho ukuti usayopila. Wasengabutoli abutongo nsi, wapila ngegama leNkosi. URev. Z. Zulu wase Gomba wacishe wadhlula ngoNov. 1919 wachambele ibandhla lake laseManyiseni kwati eseMhlumayo wahlatshwa yisibhobo wahlanza igazi kepa ngegama leNkosi wapila kungasaziwa waya eLadysmith kungasaziwa etwelwe ngenqola kepa wapila.

Kwafakaza uLuke Nyawose waseMzweni wati waengumhedesi wase walahla abantwana abatatu eya ezinyangeni, waya eGoli ngo1914 watolana neBandhla laseZion wabuyela ekaya nomkake bobabili bakolwa wasitata isisu omunye wazala intombazana nomncane kwaba yileso. Kute kulobusika ngoMay 1919, omkulu uMaSitole walunywa yinyoka kusihlwa kwatandaswa kusihlwa kumcima kepa wapila ngegama leNkosi UEslina Mdhletye wati wab'esiguli efelwa abantwana, umyeni wake wamfunela izinyanga noko kwaloku kuya pambili wase wayicita yonke imiti waya eZion bakuleka abeNkosi wapila watola indodana nentombi. nenye intombi. USimon Sitole eMsuluze uti waeyisoka lonsizwa waguliswa iqondo wapatwa yitebe waba nosi namabala esifubeni iminyaka emine wahluleka kodotela nezinyanga waya eZion ngo1913 engenamntwana manje unabantwana abangu 8 abafazi bake babili.

Ezase Vryheid.

NgeSonto lika April 8 1920 eBandhleni laseWeseli bekuyizinkonzo, ezibalulekile zesikumbuzo sokufika komfundisi omkulu uRev. William Shaw kuleliswe. Kube yizinkonzo ezimnandi zipetwe uRev. L. S. Creed umongameli weSakete nomfundisi Kumalo wakona. Bebehanjelwe umfundisi Mngoma waseNdwedwe owapata inkonzo yangeSonto naye wenzelwe udumo olukulu umuzi waseVryheid wanikelwa incwadi yeAddress yokumbingelela nokumtakazela ukuhambela loku enguMpati sihlalo kaNzondelelo. Wapiwa nompako wabonga uramaswi amahle neSuperintendent yeSakete uMr. Creed wenanela leso senzo somuzi kakulu. Izinkonzo nomsebenzi uqubeke kahle kakulu. Izwa lebandhla uMr. J. Mpofu Mngadi ubonakalise ukuwutakazela umsebenzi ukupatisana nomfundisi wake uKumalo. NeMr. H. E. Metebula ebekona neBandhla langase-Hlobane alipete.

Mina shambi ngiyantakazela umuzi waseVryheid Ngiwulokotela okuhle kakulu ukwenzela udumo uMpati kaNzondelelo. Uma tina bantu sesihamba kanje ngahle kwetembeke ukuti siyaquteka. Pambili Kumalo.

ISIHAMBI.

Ezase Tekwini.

NguElijah Bhengu oyekile ukusebenza kwaLeon, emva kokusebenza kona iminyaka engama26. Bebezwana kakulu nomlungu wake ngokutanga isicatulo, futi bahlukene kahle.

o o o

NgeSonto elidhlule eCongella Hotel izingane zabelungu bezidhlala ngesitutu esinobhasikidi ezine zipakati ezinye zatinta insimbi esusa isitutu sabaubhuza sahamba saye sapoaseka odongeni naso zasinda ekulimaleni kodwa kwahuzuka wabamunye emhlane. Izindaba zokuganga.

o o o

NguTelephone Ngcobo obeyihamusha eGreyville Police Station opumileyo kona. Ukala ngemali ukuti incane pezu kokuba esehlale iminyaka emitatu abaviqubi. Sengati bonke bayaryakaza bafuna ukuhamba, ngisho amahumusha njalo, ngoba kukona abaneminyaka eminingi engabonelelwa ngokuhlala kwawo.

o o o

Bekutetwa icala lika Lugazi inyanga ngoMsombuluko lokuti wapuzisa umuti ngesipunu eme'apa wafa umuntu uLugazi engenalo ipasi lakwaHulumeni lokwelapa. Lisahlehlisiwe.

Impendulo ku Rev. E. A. Mahamba.

(Kumhleli we "Langa.")

Baba, Ngivumele ngibeke libelinye kumfundisi wakiti ose Dundee uRev. E. A. Mahamba obuyisa amaswi ami okuti. "Umuntu akafi apele".

Ngiyawezwa emazwi ka Mr Mahamba angipendula ngawo, maningi kakulu, angiosko ukutshetsha ngim endule namuhla, kodwa ngicela kuye izwi elilodwa. Ngibuza kuye iminyaka yobudala bake ukuti mingaki na? Uzelwe ngasipi isikati?.

Yimi. Mhleli, wako,
M. M. FUZE.

Ngempehlwa ebandhleni futi.

(Kumhleli weLanga.)

Mhleli otandekayo akungivumele ngipendule, uSinukela emaqqumeni aseRed Hill ope dula mina. Isto yokuqala ubusa iBandhla elapuma kuqala eRoma. Mina angikulumanga luto ngesonaBandhla, ngikuluma ngesingane s a k i t i esezigcwe'e emaRomeni. Aupenduli umbuzo, angiboni ukuti umbuzo wako uvele kanjani, uma ngipenda'a n g i s o b e seadiyedaka. Noma iRoma lingase libe ibandhla elikulu akufanele litate izingane zeBandhla lakiti, esakiti izikole zikona, zakelwa abantwana betu.

Uma ngiti kwapuma iBandhla lase kutini loko kusosiza ngani kulendaba?

Okwesibili angibuza izimfundiso esabalekelwa uLuther. Angazi noma uyasipika noma ufuna ukazazi yini. Uma usazi izindaba zeBandhla (Church History) uyalazi iBandhla elapuma kuqala nezimfundo zaseRoma, uma ungazi izindaba zebandhla ukokupendula kwami emibuzweni yako akususiza lu to ngoba noma ngingasho kona uyovuma ngoba awazi. Uma ungazazi izwe liyazazi namaRoma uqobo ayazazi. Asibuyele endabeni yetu Mngane asiyeke lezi sikude nesikalo sami.

Usasondele endabeni yetu uma uti abazali babantwana banengwa impato yabefundisi baseMerika. M n g a n e, ungayisisa inkomo yako ngoba kungewele udaka esibayeni s a k o, ungekipe udaka kodwa? Uma impato yabefundisi imbi akukulunywa ngani kukishwe ubabi lobo? Lempato imbi esinganeni kupela kwabadala ayimbi. Uma imbi abatate nemizi y a b o baye kokwaka lapo kupetwe kahle kona. Aiko indawo esempato enhle ngapandhle kwase-Zulwini. Abantu bavamile ukupuma nasemaBandhleni beti baxotshwa isono zabefundisi, abazibheki bona. Isono somunye umuntu asibulali omunye, abulala osenzayo.

Indaba yamaReserve ingenapi kulendaba? Oku ukuti izingane zibalekela eReserve ziya eMariannhill nje? Loku asiteli nje bekunani kubaleke abadala? Angiyikulumi indaba yezihlupeko ngalesikati. Asikulume lena yabantwana. Nami angipiki ukuti abefundisi bakiti abasasinakile. Nasemisebenzini sebefuna abezinye izinkolo ukuba basebenze nabo. Noma kunjalo asikipe udaka esibayeni sakiti asingapumi, uma benempato embi asibatshele. Akutungwe isibhobo sisesincane bakiti.

Imina,
STITCH-in-TIME.

IGatsha IkaConress eNewcastle

LeliGatsha belihlangene eNokase's ngomsombuluko, 5th April. Inhlangano beyinkulu okweneleyo ukuqoba izindaba zayo.

UMr. C. Barlea Dlamini uSihlalo ubekona nguye owavula ngomtandazo inhlangano; kwati ngemva kwake unobhala wabhala amagama ababekona Indaba eyaba mnandi futi yintshumayelo yokuncina nxa esegcizelela ekuteni uzake izinhlangano kunqandwe imimbuila eya emaSulumaneni. Hau! Ishlabeka ibandhla loku futi kakuluma iciko lase Mantangweni. Baningi abenanela leyontshumayelo.

Okwazoxwa naku:—

Izincwadi ezipuma kuMr. J. T. Gumede iNxusa lakiti pesheya, libika indhlala yohlamvu okonzela isizwe emzini nezincwadi zez'hlobo ezimhlope ezimenzela imizamo e t i l e nosizo. Kwatokozisa l o k o. Kwanqunywa ukuba kutunyelwe incwadi kwesinye saso ukuyo tokoza kakulu!

Kwangena futi indaba yakuhamba kuka Chief Mini, ehamba ekongozela amaNxusa izinhlamvu zesondhlo pakati kwetu sonke. Indhlu yaba nomoya omuhle kakulu yadabuka ngobupofu eyibo; kepa imulindele uChief noba kambe abantu bakiti bezipata kungati bangavuka ngokunye. Masuku efikayo setemba abantu boza bepete imali ngenxa yamaNxusa akiti; kulahlwe imibango le ekona. Lento iyihlazo uma abantu abakonzela isizwe befa indhlala emzini. Indhlu yonke yomhlangano yati akuiahlwe umbango. Nize nihlomileke bandhla lenkosi, masku nitola izaziso nazise nabanye futi.

Indaba yendhlu yokufikela, ayibanga isabikwa ngoba uSihlalo weKomiti yayo uMr. P. T. B. Mtembu wati akaziswanga ukuti uzobika.

Kwaketwa uMr. S. S. Ngcobo ukuba abe nguMmemi weKomiti yokuhlela imiteto yeGatsha las'eNewcastle Kwafundwa imiteto ezinhlamvu eziyishumi nambili kaNatal Native Congress ukuba iqondwe yinhlangano; ayapela yonke.

Ezinye izindaba zashiyelwa inhlangano ezayo ngenxa yeskati esipelilyo. Nize nipelele kosiyo; setemba namakosi obakona.

Kwavalwa ngomtandazo kuMr. S. S. Ngcobo.

E. ka-J. KUBONI.
Nobhala weGatsha lika Congress,
eNewcastle.

Blauwbosch Bag,
P. O. Newcastle.

UCongress eTekwini.

ITUNYELWE

Ungene kusihlwa singu 15 kuyo lo April eNative Location Hall uMhlangano we Gatsha lika Congress lapa eTekwini, iSihlalo s'patwe ngumninimo uMr. F. M. Xulu, obusekelwe ngamadoda ango- H. S. Nkwanyana Secy., Simpson Bhengu, Ass. Secy., A. J. Mtetwa, Treasurer, D. Kuswayo, Z. C. Msomi, F. Caluza, Gumede, Bhulose, Nyawa, noFrederick Matibela, kukonefuti abantu abaningi.

Ee uvulwa, uMr Gumede ngomtandazo umtandazo oshisayo.

UMbhali wafunda isaziso okumemeywe ngaso umhlangano.

Kwalalelwa, kwemukelwa e m v e n i kwengxoxo, umbiko kaMbhali nowo Mgcini sikwama.

Umhlangano usewe ubahlungu ngokushona komhlobo wabantu uMr. Maurice Evans wabonakalisa ukusweswe k w a w o u s i z i ngokuma nangokuba ababhujelwe balilelwe ngencwadi.

Nakubantu okuswakala ukuti bafa kabi eGoli kwenziwa njalo. Ahalalisalwa kakulu amaswi eAddress eyatunyelwa yesizwe ngobunono, kuMr. R. A. L. Brandon obengumtesi macala lapa eTekwini.

Kwati udaba, oseluke lwabonakala kaningana mayelana nomhlangano kwaZulu, lwatiwa hloko lwase lubekelwa ingomuso.

Emveni kokupata kwabo isikundhla kuCongress isikati eside, uMhlangano uvumelene ukuba isikundhla saoBanumzane Xulu, Mtetwa noNkwanyana, kezinikwe abanye.

Umsebenzi walamadoda uyasoomeka kakulu. Awutwale isikati eside, ngezinye izikati angena ebunzimeni abanye abangabe babumele. Nase mhlanganweni babonakalisa ukunyamezela, konke kwangamafuta kuwo elwela esebenzela isizwe sakubo. Kusekube namhlanje, ukukutala yinto abedume ngayo.

ABAPATI ABASHA.

Lapa ivoti se ifuna abesikundhla, iwele ku:—

Mr. BHULOSE Chairman. Indoda emadodeni. Umfo ofundisiweyo, obuka kude ngengqondo yake ebanzi. Yisikutali emisebenzini apatiswe yona. Kulindelwe okuhle.

Mr. F. M. CELE, Treasurer, umfo oqapelayo emisebenzini yemali. Useneminyaka emiuingi esipatele ibhisinisi lake. Abefundi baLanga bangu sikumbula nezintwana avamise ukusibhala

Mr. A. F. MATIBELA, Secretary. Udumo lwalomfo ezindabeni zemfundo nase ngqondweni selwabatshazwa kakulu emapepeni. Utole ituba lokuhlala namadoda engqondo eNatal nase sikoleni ezipakemeyo waloko njalo esondelene namadoda eUniversity ngapandhle kokuba enemfundo yaseHlange engatolwa tolwa nje. Noma yipi lapa esike wabeka kona unyawo ushiya, kubatshazwa. Indhlela abekaluma ngayo emhlanganweni imangalisa abaningi. Evotini ka Secretary ungene nge93o/o Kazi yosala nkomoni sebe boshelwe noMr. Bhulose.

MR. H. S. NKWANYANA. Indoda ebi nguNobbala odumileyo weGatsha iminyaka engu8, uvotelwe yiningi ukuba abeyiVice Chairman.

MR F. CALUZA Indoda nae se kubutenwe. Ngokujabulela isimo sake emhlanganweni, kute kusasika pantsi uje. bakankenye yena, kungaka votwa wasihlangula, kodwa wasemkela esompati sikwama kanye noMr F. M. Cele.

USecretary upakamise igama lika Mr. Simpson Bhengu obengu Msisi Mbhali, ukuba amelekelele ekubhaleni. umhlangano wavuma.

Ngokupela kwesikati umhlangano omuhle uvalwa amazoxo engakapeli.

Amazwibela ezika Congress eTekwini.

OBanumzane Xulu, Nkwanyana, noMtetwa bese benesikati esisondele ku 10 Years bepete izikundhla zika Congress eTekwini.

Into ka Kumalo, uMr. Siqetane, usapilile. Ubekona naye eMhlanganweni. Nguye owaqala ukup ta isihlalo seGatsha. Abanye bokumbula ngo "Zwi la Bantu" noDed'endhleleni.

Sekungenwa odabeni lokuketa enye indoda ite: Nikwenza nje, konke loku nimtshelile uDube?

Sengati likona icebo afuna ukuhamba ngalo lamadoda amasha ka Congress. Naye iti kakube kona Scheme Work," kudalwe nezinye izikundhla ezisha, namaKomiti aqiniswe asekona kubuye kwengezwe amayen mayelana nemisebenzi ekona

Isaziso Somkosi

Imanager epete umuzi wezinsizwa eNative Location Depot Rd., yenzele uRev J. Bhunga isaziso sokuba enze iConcert yempikiswano ngomhla ka May 6 1920 ngolwesine.

First prize 15/.
Second : 8/6
Third : 5/

Onke ama Choirs aqonde ukungena kulo mdhlalo kuhle atumele amagama awo ku Rev J. Bhunga masinyane.

eSydenham P. O.
Via Overport,
Durban.

Nonke niya menywa. Isingeno 1/, Izingane 6d.

Ukutunywa kuka Sobantu

(Iyaqutshwa)

Izingane lezi zasihlezi ngokusawa, zitandana singacwasani ngalato, zifunda kahle; abafundisi baso oMr. Baugh noMr. Pigg besipete ngokunakekela okukulu. Kwakuti ngolunye usuku kufike yona inkosi uqobo isasihlola sikufunda kwaso. Ati umfaanyana ongangileyo uSobantu amjamele ngezibako qede, akale engashayiwe, agcwaza yakwemba amehlo enkosi ewebesela isibako esisemehlweni kambe.

Kepa yabe ibatanda ngempela inkosikazi abafaanyana laba, ibatandisa okwezingane esizelwe iyo uqobo. Ngi kumbula usuku lwandhle isingane eziningi zivame ukuba nokwekwe, udhla kupekwe amanzi atshisayo ngomgqomo omkulu, abafundisi bazitahela izingane ukuti sizakugezwa ngalawamanzi, kowa sesizokuba mhlope njengabelungu. Inkosikazi nayo yabe imi lapa eduze inxa zigezwa, ipete indwangu yokusesula, andaba loyo naleyo idhlulele kumfundisi oyakuyigcoba ngamafuta ka salad oil amafuta awafana namanzi njengo paraffin). Izingane zabe zijabula kakulu nona ngoba ziswa ukuti esizakupendaka abelungu zibe mhlope qwa, kanti ziyakohliswa, kwenzelwa ukuba zijabulele ukugezwa.

Inkosikazi yabe ikete abanye abafana abahle pakati kwabanye oyabe ib fundisa ngokushiwa sebepumile esikoleni leso sasemini. Labo-ke yaivame ukubafundisa ukuloba imifanekiso yabantu nesinye izinto ezawayo nesingahambiyo, njengendhlu nomuti nembali yasendhle; ingcuse kube inakekela ngesineke esikulu ukuba bakubambe kakwazi, ibafundisa' futi ama 'nouns' nama 'verbs' nama 'pronouns' nokunye ukuti kuyini kuqondisani enkulumweni yesinto, ibaye ibazozele futi nesinye izindaba sokuhamba kwezwe pesheya ukuti kwakuhambjwa kanjani endulo nasemhla na.

Kuleyo nkati abantwana benkosi laba babese bancane, belinganisa nesinye isingane ezitile esibatiwe. Ama kosazana lawa-enkulu nonyanawabo owabiswa ngalaw'amabiso.

No 1 Miss Harriet E. Colenso.

(uDbiwedhlwe) No 2 Miss Frances E. Colenso owelama omkulu babelingana kungati nalababafanyana abaka No. 5, 14, 9. Kepa abantwana babafana belingana no No 16.

Laba abaku Nos 1, 2 babengati sebefinyelele eminyakeni engu 13 kumbe 14 bobabili. Kepa laba abaka Nos. 3, 14. 22,22 kungati lasebefinyelele eminyakeni eshiyagalolunye inxa ingase lishumi. abaku Nos. 12, 6, 24, nabanye basebefinyelela eminyakeni kungati 11 noma 12. Kunjalo, angitsho ukuti ukona noyedwa owabe esefinyelele eminyakeni engu 15, kako noyedwa kulaba.

Kute uba kufike iziGqoma lapa eNatal, esasizotshwa kwelakwa Zulu ngombango lowo za Cetshwayo no Mbuyazwe, kwafika uMntwana uMkungo kanye nabafana bake oNomadhlakadhlakana ka Dhlosi, no Ngazana ka Nomsimekwana, noMbonani, nabanye esingasabakumbuli kahle. Yena ke uMntwana wabe elingana nalaba abaneminyaka 12, kepa uNomadhlakadhlakana noNgazana belingana abaneminyaka 13 kuko 14.

Abantwana babafana laba oMaster Robert osezu nguDr, R. J, Colenso namuhla no Master Frank otshone pesheya ngoku botshwa kwoMntwana uDinizulu ngenkati ka Bambada watshona engummeli owabe emalase yena uMntwana babelingana nabanye abafanyana abaneminyaka 8 noma 10, bezwana betandana bonkana.

Munye kupela umfana owabe evama ukuhlupa abanye ngenxa yokuba esemdala, uNdiane ka Zatshuke wakwa Ngubane ezindikini, naye wabe ewuuqamile umuzwe, eyindikinyane. Nguye kupela owabe ebahlupa abanye, kodwa uMqikela ka Mazwi wakwa Zondo emaNgwaneni wabe engabahlupi abanye, noma naye wabe esemdala njengo Ndiane.

Kwati uba kupele iminyaka emine befunda esikoleni, waqala uSobantu ukuti mabafundiswe nemisebenzi yesandhla kaloku. Lapo ke kwasekufike nabelungu abasekufundisa ukutunga izicatulo, esekona uDr. Mann, inkosikazi uMrs Mann esebafundisa ukutunga izingubo, uMr. Parcel esebafundisa abanye ukucindezela izincwadi emshinini wakona Ekukanyeni ngaloko uMakankane ka Nonzwenzwe ka Mlalazi wabe induna ka Mr Mesham wamukiswa wayiswa emGungundlovu ukuba ayofundisa ukutung' izingubo. uNdiane ka Zashuke wakwa Ngubane, no Skelemu ka Magwaza wakwa Ngcobo, no Makentshane ka Sontshenge wakwa Mapumulo, no Fani ka Mangqasha wakwa Hlela bafundiswa ukucindezela izincwadi. Pala naye umfundisi wabo uMr Baugh wabe ekwazi ukucindezela.

Lapo-ke kwati xakalala, bafundiswa konke okufanele ukuba bakufunde.

ILANGA NENGQONDO.

Mas'ukwelapa igazi uma ukwelwe ukunkenketa kwamatambo. Gcoba ngapandhle ngesigcobo sobuhlungu lika Chamberlain. Ngesinsukwana sizokuvusa sikukipele elangeni ibese imvelo ibuyisa igazi elitopileyo elibomvu emitanjeni yako kuti masisha sikipe emzimbeni lesifo esikatazayo. Sitengiswa yibo bonke abatengisi.